

vat myönteiset ratkaisut kaupungin päättävissä elinissä.

Positiivinen vire on luettavissa sen ajan pöytäkirjoista, vuoden 1977 toimintakertomuksessa todetaan seuraavaa: ”Tyydytyksellä on todettava, että yrittäjien piirissä on menneitä vuosia paremmin havahduttu huomaamaan yhteistoiminnan ja sen hyväksi suoritettavan järjestötoiminnan välttämättömyys.”

Tapahtumia ja jäsenhankintaa

Uuden käynnistämisen jälkeen toiminta tasaantui ja keskittyi edunvalvonnan lisäksi lähinnä toimikuntien tasolla tapahtuvaksi toiminnaksi. Kahdeksankymmentäluvulla yhdistyksen nimi päivitettiin taas, nyt tutuksi Kankaanpään Yrittäjiksi.

Perinteinen Hyvä Joulu –tapahtuma on omalta osaltaan myös yrittäjien aikaansaannosta. Tänä vuonna joulutapahtuma täyttää jo 30 vuotta.

Toimivaksi osoittautunut bonuskortti ja Hyvä Joulu –kampanja ovat edelleen esillä joka vuosi. Jouluihin yleisötapahtuma keräsi hyvin yleisöä jo yli kymmenen vuotta sitten, vuonna 1993 kirjattiin

ylös kaikkien aikojen ennätysyleisö. Torilla oli arvioiden mukaan 4500 henkilöä ja palloiluhallilla-kin yli tuhat. Tapahtuman juonsi Rainer Friman.

Vuonna 1998 yhdistys panosti jäsenhankintaan entistä enemmän. Aktiivisen jäsenhankkijan, Tapani Perhon ansiosta jäsenmäärä nousi yli kahdensadan. Jäsenhankintaan kiinnitettiin huomiota myös seuraavana vuonna, jolloin nettolisäys oli huimat 104 uutta jäsenyritystä. Samalla järjestäytymisaste nousi kuuteenkymmeneen prosenttiin. Kasvun ansiosta Kankaanpään Yrittäjät nousi kolmanneksi suurimmaksi yrittäjäyhdistykseksi Satakunnassa.

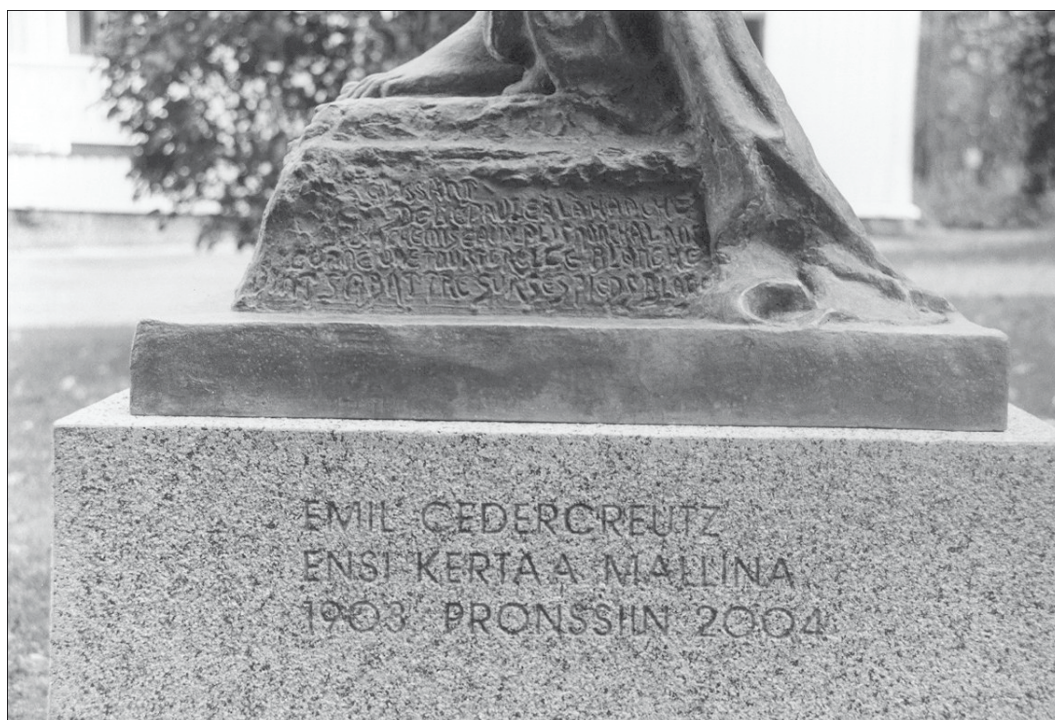
Yhdistys nyt

Uudelle vuosituhannele tultaessa Kankaanpään Yrittäjien olemassaolon tarkoitus on suurelta osin sama kuin yhdistyksen alkumetreillä, yrittäjien edunvalvonta ja koulutus. Nyt ja tulevaisuudessa yrittäjien maailmankuvaa ja yrittäjyyttä viedään entistä enemmän eteenpäin paikallisissa oppilaitoksissa. Asennekasvatus on yksi painopistealueista paikallisessa edunvalvontatyössä, ja yrittäjät voivatkin tarjota kouluille tarpeellista tietoa ja näkemystä yrittäjyyden opettamisessa.

Tommi Laukkanen

ENSI KERTAA MALLINA

Emil Cedercreutzin veistos Kankaanpään kaupungin kulttuuriomaisuudeksi

*Ensi kertaa mallina Kuvanveistäjä Emil Cedercreutz
1903. Pronssivalu: Pauli Venäläisen taidevalimo.
Jalusta ja kaiverus: Kankaanpään Kivi Ky.
Perustus ja ympäristötyöt: Kankaanpään kaupungin
puistotoimi.*

Pohjois-Satakunnan taideviikon yhteydessä 1.9.2004 Kankaanpään kaupunki sai vastaanottaa huomattavan taidelahjoituksen, kun kuvanveistäjä Emil Cedercreutzin (1879–1949) sata vuotta sitten veistämä teos Ensi kertaa mallina paljastettiin pronssiin valettuna Kankaanpään Opiston pihamaalla. Sijoituspaikan valinnalla kaupunki halusi samalla onnitella Kankaanpään Opistoa sen huomattavien rakennushankkeiden valmistumisen johdosta ja huomioida oppilaitosta sen merkittävää työstä kaupungin koulutustarjonnan kehittäjänä.

Veistoksen Ensi kertaa mallina lahjoitti Kankaanpäähen Emil Cedercreutzin säätiö, jonka säädekirjaan kirjattuna eräänä tehtävänä on valaa Emil Cedercreutzin taidetta pronssiin ja lahjoittaa sitä Suomen kaupungeille julkisiksi veistoksiksi.

Emil Cedercreutz syntyi Köyliön Vanhankartanon aatelissukuun vuonna 1879. Hän oli originelli

Veistoksen jalustaan jäljennetyt Théophile Gautierin säkeet kuvaavat naista kuin antiikin veistosta, jumalatarta. (vapaa suomennos)

*Sitten, taiteilijan innoituksellaan,
Paksun sametin pudottaen,
Batistin pilveen
Hän hahmotteli ylpettä ääriviivojaan.*

*Olkapäältä lanteelle luiskahtaen,
Huolettomasti poimuttunut paita,
Niin kuin valkoinen kyyhkynen
Laskeutui hänen valkoisille jaloilleen.*

monilahjakkuus; kansainvälisesti tunnettu siluetti-taiteilija, Suomen kuvanveistotaiteen uudistaja ja monipuolinen yhteiskunnallinen vaikuttaja Satakunnassa ja laajemminkin. Hän perusti ensimmäisen taidemuseon Satakuntaan ja elämäntyönsä vaalijaksi Emil Cedercreutzin säätiön. Säätiön toimesta veistoksia on lahjoitettu pronssiin valettuna jo useaan kaupunkiin: Helsinkiin, Heinolaan, Ulvilaan, Kokemäelle, Nurmekseen, Vammalaan, Köyliöön, Harjavaltaan. Vanhastaan niitä on Raumalla, Porissa ja Helsingissä. Hevoset olivat Emil Cedercreutzin suosikkiaihe. On sanottu, että Suomen taiteessa

*Yksityiskohtia teoksesta.
Kuvat Maija Anttila*

ei kukaan ole kuvannut hevosta niin hienosti ja ymmärtäväisesti kuin hän. Porin Äestäjä ja Äidinrakkaus Helsingissä Kaisaniemen Varsapuistikossa ovat vaikuttavia esimerkkejä tästä.

Patsashanke Kankaanpäähän oli vireillä jo kaupunginjohtaja Unto Kuivasen aikana. Muistan hänen haaveilleen nimenomaan hevospatsaan hankkimisesta kaupunkiimme. Kuivanenhan toimi pitkään Emil Cedercreutzin säätiön hallituksessa.

Uudelleen patsashanke virisi Satakunnan Historiallisen Seuran vieraillessa Kankaanpäässä syksyllä 2002 ja tutustuessa taidekaupunki Kankaanpään antiin. Keskustelut ja myöhempi kirjeenvaihto Emil Cedercreutzin säätiön silloisen puheenjohtajan, professori Unto Salon kanssa johtivat kaupungin viralliseen esitykseen säätiölle saada veistos Kankaanpäähän. Hanke eteni siten, että Liisa Juhantalon, Anna-Liisa Mettälän ja Leena Sivulan kanssa kävimme Harjavallassa tutustumassa Emil Cedercreutzin museon veistuskokoelmiin. Retken jälkeen esitimme säätiölle kolmea vaihtoehtoa ja niille poh-

dittuja sijoituspaikkoja. Kummankin osapuolen hyväksynnän sai vuonna 1903 valmistunut veistos Ensi kertaa mallina, jonka katsottiin tematiikaltaan varsin hyvin sopivan taidekoulutuskaupunkiin. Veistos kuvaa ujoa taidemallia, alastonta kaunista nuorta naista. Emil Cedercreutz muovaili teoksen varsin nuorena, vain 24-vuotiaana ja se onkin hänen ensimmäisiä isoja veistoksiaan. Sijoituspaikaksi esitimme Kankaanpään Opiston puistoa, missä veistos sijoittuisi samalta aikakaudelta olevien rakennusten yhteyteen. Muita luontevia sijoituspaikkoja klassiselle veistokselle olikin aika vaikea löytää kaupungistamme, joka ilmeeltään on varsin moderni.

Veistoksen luovutuspuheessa professori Unto Salo kiteytti oleellisen: ”Hyvät kankaanpääläiset! Teidän kaupunkinne on taiteen, myös patsaiden kaupunki, varmaankin suuremmassa määrin kuin mikään muu kaupunki Satakunnassa. Yksi patsas ei siis veistostenne rikkautta suuresti lisää. Mutta se antaa Kankaanpään veistoksille ajallista syvyyttä. Sitä paitsi se on sijoitettu Kankaanpään kansanopiston puistoon, sen opiston, jonka Helsingin Yliopiston Satakuntalainen Osakunta 1906 ideoi ja sai myös perustetuksi, niin että se avasi ovensa 1909. Opiston alku oli vaivalloinen, mutta opisto katsoi tulevaisuuteen. Siitä tuli sivistyslaitos, voisiko sanoa: Kankaanpään koulutus- ja sivistyskeskuksen alku. Tästä alusta kankaanpääläisten oma kulttuuri- tahto on kehittänyt kaupunkinsa koko maassa näkyväksi taiteiden ahjoksi. Opiston puisto ja koko Kankaanpää on siten erinomainen miljöö ’Satakunnan eurooppalaisen’, kuvanveistäjä ja kulttuuripersona Emil Cedercreutzin vuosisadan takaiselle taideluomalle.”

Kun vielä tiedämme, että Emil Cedercreutz oli aktiivisesti mukana Satakuntalaisen Osakunnan toiminnassa ja näin myötävaikuttamassa Kankaanpään sivistyshistorian alkuvaiheisiin, saa patsaan sijoituspaikka vielä syvemmän historiallisen ulottuvuuden.

Ympyrä sulkeutuu. Ensi kertaa mallina on löytänyt luontevan paikkansa ja kankaanpääläinen kulttuuriympäristö on rikastunut.

*Maija Anttila
kaupunginarkkitehti*

Lisätietoja mm:

www.harjavalta.fi/museo (Emil Cedercreutzin museo ja kulttuurikeskus, Taiteilijakoti Harjula, Maa-
hengen temppeli, Harjavalta)

www.kankaanpaa.fi (Taidekehä)